

Vi har funnet forurenset grunn under graving...

Huskeliste

- Utførende er ansvarlig for å stanse arbeidet dersom forurensning eller fare for sådan oppdages under graving.
- Arbeid eller tiltak som er nødvendig for å hindre akutt spredning av forurensning er tillatt i henhold til kap. 2 i forurensningsforskriften.
- Tiltakshaver skal gjennomføre undersøkelser, utarbeide tiltaksplan og få denne godkjent av kommunen.
- Avfallsplan skal oppdateres med henblikk på funn av nye masser.
- Oppryddingsarbeid skal utføres uten fare for de ansattes helse og sikkerhet.
- All forurenset masse som graves opp skal lagres uten fare for spredning av forurensning og håndteres forskriftsmessig.
- Lovlig innsamler/mottak skal benyttes.
- Dersom det ligger forurensete masser igjen på stedet etter tiltak er gjennomført, må tiltakshaver vurdere overvåking og etterkontroll. Eiendommen skal da registreres i matrikkelen via databasen Grunnforurensning.

Folderserien består av

- Farlig avfall i bygg- og anleggsprosjekter
- Hvordan kartlegge farlig avfall ved tiltak i eksisterende bygg og anlegg
- Hvordan sortere/håndtere farlig avfall i eksisterende bygg- og anleggsprosjekter
- Hvordan deklare farlig avfall i bygg- og anleggsprosjekter
- Elektrisk og elektronisk avfall i bygg- og anleggsprosjekter
- Hva er forurenset grunn og hvordan skal den håndteres

Disse kan lastes ned på www.nffa.no

SJEKKLISTE for håndtering av forurenset grunn

1	Er det sannsynlig at grunnen er forurenset? Tiltakshaver skal vurdere om det kan være forurenset grunn i området der et terrengingrep planlegges. Vurdering kan gjøres ved gjennomgang av papirer/brev/rapporter, samtale med folk som kjenner området samt myndigheter, kartstudier etc. Hvis det ikke er holdepunkter for å tro at grunnen kan være forurenset, stilles det ikke krav om nærmere miljøundersøkelser. NB! Dersom det påtreffes forurensning i grunnen etter terrengingrep er igangsatt, skal arbeidene stanses og resten av sjekklista følges. Sjekk databasen Grunnforurensning på www.klif.no/grunn .
2	Hvis grunnen kan være forurenset ...skal tiltakshaver sørge for at det blir utført nødvendige undersøkelser for å få klarlagt omfanget og betydningen av den eventuelle forurensningen. Ved mulig forurenset grunn foretas forenklet risikovurdering for å avklare om normverdier gitt i vedlegg 1 til forskriften er overskredet.
3	Utarbeidelse av tiltaksplan Dersom de nevnte normverdiene er overskredet, plikter tiltakshaver å utarbeide tiltaksplan som sikrer at: <ul style="list-style-type: none">• Det oppnås ønsket miljøkvalitet i forhold til planlagt bruk av området.• Forurensning av vann og grunn unngås.• Det ikke oppstår skadelig forurensning i forbindelse med anleggs-/byggearbeidet.• Forurensete masser vil bli håndtert på en miljømessig forsvarlig måte og ev. leveres til godkjent mottak.
4	Godkjennelse av tiltaksplan Tiltaksplanen for terrengingrepet skal være godkjent av kommunen før tiltaket (gravingen) kan starte.
5	Gjennomføring av opprydding* Utførende er ansvarlig for å gjennomføre tiltaket i henhold til godkjent tiltaksplan. Tiltakshaver skal på ethvert tidspunkt kunne dokumentere at arbeidet skjer i samsvar med bestemmelser i forskrift og godkjent tiltaksplan. Eventuelle avvik fra tiltaksplanen skal være godkjent av kommunen.
6	Sluttrapportering / dokumentasjon Umiddelbart etter at tiltaket er gjennomført (gravingen), skal tiltakshaver rapportere til kommunen om gjennomføring av tiltakene i henhold til planen.

**Ved tiltak som er en planlagt bygge- og gravesak er kommunen ansvarlig myndighet etter Forurensningsforskriftens kap. 2. I andre saker er fylkesmannen eller Klif ansvarlig myndighet.*

Søknad om tillatelse til håndtering av radioaktivt avfall eller radioaktiv forurensning:
Dersom grenseverdiene for hva som regnes som radioaktivt avfall og/eller forurensning er oversteget, plikter tiltakshaver å søke Statens strålevern om tillatelse til håndtering av radioaktivt avfall eller radioaktiv forurensning.

NFFA
Norsk forening for farlig avfall

Byggenæringens
Landsforening

Utgitt av BNL i 2005. Revidert versjon utgitt av NHP-nettverket i januar 2012.

FORURENSET GRUNN

Hva er forurenset grunn og hvordan skal den håndteres

En folderserie utarbeidet av Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall (NHP) som er delfinansiert av Byggemiljø, NFFA, BNL og RIF.

Hva er forurenset grunn?

Forurenset grunn er definert i § 2-3 i forurensningsforskriften: «Jord eller berggrunn der konsentrasjonen av helse- eller miljøfarlige stoffer overstiger fastsatte normverdier for forurenset grunn, jf. vedlegg 1 til dette kapitlet, eller andre helse- og miljøfarlige stoffer som etter en risikovurdering må likestilles med disse. Grunn der konsentrasjonen av uorganiske helse- eller miljøfarlige stoffer ikke overstiger lokalt naturlig bakgrunnsnivå i området der et terrenginngrep er planlagt gjennomført, skal likevel ikke anses for forurenset. Grunn som danner syre eller andre stoffer som kan medføre forurensning i kontakt med vann og/eller luft, regnes som forurenset grunn dersom ikke annet blir dokumentert».

Forurenset grunn kan oppdages ved:

- At olje eller andre kjemikalier ses og/eller luktes.
- At forskjellige typer rivemasser eller søppel graves frem.
- At det graves opp masser som ligner på alunskifer.
- At det graves opp masse som er radioaktiv (f.eks. alunskifer).

Alunskifer er eksempel på en reaktiv bergart som defineres som forurenset grunn. Alunskifer kan være radioaktiv. Spesielle forholdsregler må tas. Andre typer forurenset grunn er ikke like lett å oppdage, for eksempel tungmetaller og andre miljøgifter. Det er derfor viktig å vite hvor det er sannsynlig å finne slik forurensning. Føler du deg uvel (kvalme, hodepine) eller får utslett, kan dette skyldes kontakt med forurenset grunn. Hør med andre på prosjektet om de har samme problem og varsle tiltakshaver.

Hvor finnes forurenset grunn?

Søl og lekkasjer etter tidligere virksomhet kan føre til forurenset jord og løsmasser i grunnen.

Eksempler:

- Bensinstasjon / tankanlegg / flyplasser / jernbane
- Mekanisk verksted / skipsverft
- Bilverksted
- Galvaniseringsverksted
- Impregneringsverk
- Avfallshåndtering / deponivirksomhet
- Gammel byggegrunn hvor det er gjennomført gjentatte rivingsarbeider eller rehabilitering

Mange bilverksteder har en nedgravid spilloljetank (som kan være/ha vært lekk)

I større byer vil grunnen (for eksempel "byjord") i eldre og sentrale bydeler kunne være forurenset som følge av trafikk (bly fra bensin), veistøv og annet søl og spill som har samlet seg opp gjennom tidene. Avfall ble brukt som fyllmasser og har ført til forhøyd konsentrasjoner av miljøgifter i grunnen.

Håndtering av forurenset masse

Anleggsarbeidet, herunder oppgraving og disponering av forurenset masse, skal gjennomføres slik at det ikke medfører forurensningsspredning eller fare for skade på helse eller miljø.

Aktuelle tiltak:

- Utgraving og sortering av forurensete masser etter forurensningsgrad.
- Behandling på stedet eller ved annet godkjent mottaks-/behandlingsanlegg.
- Forsøgling eller tildekking for å hindre utvasking, avrenning, støvflukt ol.
- Etablering av eget deponi.
- Overvåking og etterkontroll.

Om massene er så forurenset at de er å anse som farlig avfall i henhold til kapittel 11 i avfallsforskriften, må massene leveres til godkjent mottak for farlig avfall.

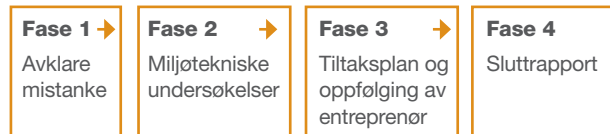
Det finnes en rekke naturlige radioaktive stoffer i naturen. Mange bergarter inneholder naturlige radioaktive stoffer. Alunskifer vil ofte være radioaktiv. Det er gitt grenseverdier for hva som regnes som radioaktivt avfall og forurensning i "forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall".

Dersom alunskifer regnes som radioaktiv stilles det krav til håndteringen av denne. Kapittel 16 i avfallsforskriften regulerer håndteringen av radioaktivt avfall. Radioaktivt avfall skal håndteres forsvarlig. Det vil blant annet si at det skal deklarerer på samme skjema som farlig avfall og sendes til virksomheter med tillatelse til å håndtere radioaktivt avfall.

Arbeid med alunskifer kan gi radioaktiv forurensning. All radioaktiv forurensning med aktivitet over grensene i regelverket skal ha tillatelse fra Statens strålevern.

Det er viktig at det blir gjort miljøtekniske undersøkelser i tidlig fase på områder med mistanke om forurenset grunn!

Flytskjema

Forurensningsforskriften

Forskrift om begrensning av forurensning trådte i kraft 1. juli 2004. Kapittel 2 omhandler opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider hvor formålet er å sikre at områder med forurenset grunn ikke skal medføre uakseptabel helse- og miljørisiko i omgivelsene.

Kapittel 2 gjelder terrenginngrep i områder hvor det er grunn til å tro at det er forurenset grunn. Med slike terrenginngrep menes graving, planering, masseuttak, utfylling og andre inngrep som kan medføre skade eller ulempe ved at eksisterende forurensning spres eller gjøres mindre tilgjengelig for oppryddingstiltak. Tiltakshaver plikter til å vurdere og eventuelt undersøke om det er forurenset grunn i området. I så tilfelle skal tiltakshaver utarbeide tiltaksplan som skal godkjennes av kommunen før prosjektet kan gjennomføres. Utførende har plikt til å stanse igangsett terrenginngrep dersom det oppdages forurensning i grunnen, eller det er fare for spredning av forurensning.

Forurensningsforskriften finnes på www.lovdata.no

Andre referanser:

Risikoverktøyet for forurenset grunn: www.miljoringen.no

Forurenset grunn og forurensete masser: www.klif.no og www.nrpa.no

Her finner du blant annet:

- Regler om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider
- Risikovurdering av forurenset grunn
- Disponering av rene og naturlige masser og gjenvunnet materiale

